

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

TANIM

Türkiye'nin ve Türk vatandaşlarının haklarına ve çıkarlarına uygun olarak yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla ilişkileri yürütmek üzere Dışişleri Bakanlığınca atanan kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Hükümetçe belirlenen esaslara uyan dış politikayı uygular ve Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerini yürütür,
- T.C. uyruklu, gerçek ve tüzel kişilerin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlar karşısında hak ve çıkarlarını korur, geliştirir ve bu alanlarda diplomasi ve konsolosluk korumasını sağlar,
- Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletlerle, bunların temsilcilikleri ve temsilcileri ile uluslararası örgüt ve ilgili bakanlıklarla işbirliği yaparak ilişki ve görüşmelerini yürütür. Bu ilişki ve görüşmeler sonucu gerekiyorsa uluslararası anlaşmaları yine diğer bakanlıklarla işbirliği içinde yapar,
- Diğer bakanlık ve kuruluşların dış politikayı etkileyen faaliyet ve ilişkilerinin Devletin dış politikasına uygunluğunu sağlar, bu kuruluşların uluslararası kuruluşlar ve yabancı kamu ve özel kuruluşlarıyla kendi görev alanlarına giren ilişkilerin eşgüdümünü sağlar ve bunlara katılır,
- Mali, ekonomik ve diğer konularda ilgili kurum ve kuruluşlarca yürütülmesi gereken dış ilişki ve görüşmelerin dış politikaya uygun olarak yürütülmesini gözetir,
- Türkiye Cumhuriyetini temsil yetkisine sahip olarak geçici görevle görevlendirilen temsilciler ve temsil heyetlerine Türkiye Cumhuriyetini bağlayacak konularda hükümetlerin emir ve talimatlarını iletir,
- Yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarda temsil işlerini yetkili makam olarak yürütür,
- Yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlardaki gelişmeleri ve bunlar arasındaki ilişkileri izler.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENELÖZELLİKLER

Diplomat (Dış İşleri Meslek Memuru) olmak isteyenlerin;

- Temsiliyet becerisi yüksek,
- Sözlü ve yazılı ifade gücü olan,
- Ayrıntıyı algılayabilen,
- İnsanlarla iyi iletişim kurabilen,
- Yeniliklere açık ve yaratıcı,
- Sorumluluk duygusuna sahip,
- Yabancı dil bilen,

kişiler olmaları gerekir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Diplomatlar (Dış İşleri Meslek Memuru) Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak, Ankara'daki Merkez teşkilatında ve Türkiye'nin yurtdışında bulunan büyükelçilik, başkonsolosluk ve daimi temsilciliklerde görev yaparlar.

Yurtdışında kişi, haberleşme ve bina dokunulmazlığı haklarından yararlanırlar. Ayrıca, gümrük denetiminden de muaftırlar.

Çalışma saatleri görevli bulunduğu ülkenin çalışma saatlerine bağlıdır. Bunun yanı sıra saat farkı bulunan ülkelerde gerektiğinde kendi ülkesinin çalışma saatlerine göre de çalışırlar.

Meslek hayatlarının üçte iki kadarı dış temsilciliklerde geçer. Yurtdışına her tayin öncesinde tayin yapılacak yurtdışı görev yerleri belirlenir. Tayin kapsamına giren memurlardan tercihlerini bildirmeleri istenir. Yapılan tayinlerde memurların tercihleri imkanlar elverdiği ölçüde dikkate alınır. Meslek memurlarının, hizmetin gerektirdiği istisnalar dışında dış görev süreleri en çok beş yıl, merkez görev süreleri ise en az iki yıldır.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Ülkemizde diplomat (dış işleri meslek memuru) yetiştiren herhangi bir fakülte veya bölüm bulunmamaktadır.

Fakültelerin Siyasal bilgiler, iktisat ve iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin dört yıl süreli eğitim veren uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi, siyaset bilimi, iktisat, maliye, işletme ve ekonomi bölümlerinden, hukuk fakültelerinden veya bu dallara öğrenim programlarında ağırlıklı olarak yer veren (bu konuda Dışişleri Bakanlığın takdiri esastır) denkliği YÖK tarafından onaylanmış yabancı öğrenim kurumlarından mezun olmuş olmak gerekir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak.

Dışişleri Bakanlığı'nın açmış olduğu, adayların yabancı dil ve okul bilgileri ile akıl yürütme, kavrayış ve ifade yeteneklerinin ölçüldüğü yazılı ve sözlü meslek memurluğu sınavında başarılı olmak gerekir. Sınava girebilmek için 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48 nci maddesinde aranan devlet memuru olma şartlarına ilaveten aranan şartlar şunlardır:

- Her türlü iklim şartlarına dayanıklı olduğunu tam teşekküllü resmi hastane raporu ile belgelemek,
- Yazılı eleme sınavın ilk gününde lisans diplomasına sahip bulunanlar için otuz beş yaşından bir gün almamış olmak,
- ÖSYM tarafından yapılan KPSS sınavlarından Dış İşleri Bakanlığı aday meslek memurluğuna giriş için belirlenmiş puan türünden sınav ilanında duyurulacak yeterli puan almak gerekmektedir.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

D- MESLEK EĞİTİMİ

ADAYLIK EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Aday meslek memurlarının eğitim süresi iki yıldır.

- Sınav sonucunda, Dışışleri Bakanlığına katılan aday meslek memurları, önce temel eğitime, daha sonra kapsamlı olarak hazırlanan hazırlayıcı eğitime ve staja tabii tutulurlar,
- Dışışleri Bakanlığı Eğitim Merkezi Başkanlığı tarafından düzenlenen bu temel ve hazırlayıcı eğitim bir yıl sürmektedir. Aday memurlar, temel ve hazırlayıcı eğitimin ardından merkez birimlerinde bir yıl staj yaparak iki yıllık hizmet içi eğitim süresini tamamlarlar.

ADAYLIK EĞİTİMİ SONUNDA ALINAN UNVAN

Olumlu sicil alan ve adaylıkları tamamlananlar meslek memuru olurlar.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Diplomatlar (Dış İşleri Meslek Memuru), Dış İşleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile yabancı ülkelerde Başkonsolosluklar, Daimi Temsilcilikler ve Büyükelçiliklerde çalışırlar.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Meslek eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

- Diplomatlar (Dış İşleri Meslek Memuru) maaş ve özlük hakları bakımından kamu personeline tanınan haklardan yararlanırlar. Ankara’da Bakanlık merkez teşkilatında görevli meslek memuruna ayrıca, “Dışişleri Hizmetleri Tazminatı” ödenir.
- Yurtdışı maaşları her ülkenin yaşam koşulları ve pahalılık durumuna göre değişiklik göstermektedir. Görev yapılan ülkenin hayat şartlarına göre döviz bazında maaş alırlar. Maaş düzeyleri iki-üç yılda bir Birleşmiş Milletler Yaşam Standardı esasına göre bulunan ülkedeki hayat pahalılığı açısından gözden geçirilir.
- Evli memurların yurtdışı maaşlarına aile yardımı olarak, eş için %5, iki çocuğa kadar çocuk başına %2,5 eklenir.
- Yurtdışında görevli memurlara ayrıca, pahalı ülkelerde maaşlarının belli bir oranını aşmaması koşuluyla, kira katkısı sağlanır.
- Yurtdışına atanan veya merkeze dönen memura ve aile fertlerine uçak biletleri yanında eşya nakil yolluğu ödenir.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME
İŞ HAYATINDA İLERLEME

- Meslek memurları, mevcut statülerinde geçirdikleri askerlik dahil en erken altıncı fiili hizmet yılını tamamlayacakları sınav döneminde ve ikinci kâtip veya muavin konsolos unvanında geçirdikleri üçüncü yıl içerisinde başkâtiplik ve konsolosluk yeterlilik sınavına girer. Bu sınavı kazananlar, merkez teşkilatında başkâtip, yurtdışı teşkilatında ise görev yapılan temsilciliğin diplomatik veya konsüller niteliğine göre başkâtip veya konsolos unvanını almaya hak kazanır
- Konsolos yeterlilik sınavını kazananlar, konsolosluk dönemlerindeki başarı durumlarına göre Şube Müdürü veya Daire Başkan Vekili ile Daire Başkanı olabilirler. Bu unvanları taşıdıkları süre zarfında aynı zamanda Başkonsolos sıfatı ile yurtdışında görevlendirilirler.
- Başkonsoloslar daha sonra durumlarına göre Genel Müdür Yardımcısı olabilirler ve bu süre zarfında aynı zamanda Elçi sıfatını alırlar. Bir süre sınırlaması bulunmamakla birlikte bu görevde 2 ile 4 yıl arası görev yaparlar. Genel Müdürlüğe yükselen diplomatlar ise Büyükelçi sıfatı ile yurtdışında görevlendirilirler.

DİPLOMAT (DIŞ İŞLERİ MESLEK MEMURU)

H- EK BİLGİLER

DIŞ TEŞKİLAT

Büyükelçilikler, nezdinde bulundukları ülke ile Türkiye arasındaki ikili düzeydeki ilişkileri yürüten diplomatik misyonlardır. Büyükelçi, söz konusu ülkede Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve Cumhurbaşkanı temsil eder ve Cumhurbaşkanı'nın kendisine güven duyduğunu ifade eden mektubu, nezdine atandığı Devlet Başkanı'na sunularak göreve başlar. Büyükelçilikte görevli Büyükelçi dışındaki meslek memurları, kıdemlerine göre sırasıyla Ataşe, Üçüncü Katip, İkinci Katip, Başkatip, Müsteşar ve Elçi-Müsteşar unvanlarını taşırlar.

Daimi Temsilcilikler, bir uluslararası kuruluşta Türkiye'yi temsil eden diplomatik misyonlardır. Daimi Temsilci, Büyükelçi unvanını taşır. Daimi Temsilci dışındaki meslek memurları kıdemlerine göre sırasıyla, Ataşe, Üçüncü Katip, İkinci Katip, Başkatip, Müsteşar ve Daimi Temsil Yardımcısı unvanlarını taşırlar.

Başkonsolosluklar, görev sahalarına giren bölgede Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve kültürel çıkarlarını korumak ve bölgede yerleşik T.C. vatandaşları üzerinde devletin himayesini sağlamakla yükümlüdürler. Bir ülkede birden fazla başkonsolosluk bulunabilir. Başkonsolosluğun amiri Başkonsolos unvanını taşır. Bu misyonlarda görev yapan diğer meslek memurları kıdemlerine göre sırasıyla, Ataşe, Muavin Konsolos, Konsolos ve Başkonsolos Yardımcısı unvanlarını taşırlar. Başkonsolosluklar, bulundukları ülkede yerleşik Büyükelçiliğe bağlıdır.

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- Dış İşleri Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü,
- Dış İşleri Bakanlığı'nın web sitesi (www.mfa.gov.tr),
- Uluslararası Politika Ders Kitabı (Mehmet GÖNLÜBOL),
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması, ISCO-08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) Üyesi Kuruluşlar.

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde "Meslek Bilgi Merkezi" bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.